

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Комунальний заклад «Бахмутський медичний фаховий коледж»

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

протокол № 1 від 30.08.2025 р.

Голова педагогічної ради

Наталія КРАСНОЖОН

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ
В КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»**

м. Полтава
2025

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практична підготовка - одна з форм організації освітнього процесу у Комунальному закладі «Бахмутський медичний фаховий коледж» (далі – Фаховий коледж) та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

1.2. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі (далі – Положення) визначає засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі - практична підготовка) і є обов'язковим для Фахового коледжу.

1.3. Це Положення розроблено відповідно до:

- Закону України [«Про освіту»](#) від 05.09.2017 №2145-19;
- Закону України [«Про фахову передвищу освіту»](#) від 06.06.2019 № 2745-VIII;
- Наказу Міністерства освіти і науки України 02 травня 2023 року № 510 Про затвердження [Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 червня 2023 р. за №1055/40111
- Наказу Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021 [Про затвердження норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти](#);
- Наказу МОЗ України від 07 грудня 2005 року № 690 [Про затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації](#).
- установчих документів Фахового коледжу та [Положення про організацію освітнього процесу](#).

1.4. Зміст та завдання практичної підготовки визначаються в програмах практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання в

стандартах фахової передвищої освіти та/або розробниками освітньо-професійної програми.

1.5. Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, визначених стандартами фахової передвищої освіти.

1.6. Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

II. ВИДИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ВИМОГИ ДО ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

2.1. Видами практичної підготовки у Фаховому коледжі є:

- навчальна практика;
- виробнича практика;
- переддипломна практика.

2.2. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах.

2.3. Навчальна практика проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності.

Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться у вигляді практичних занять. Для проведення навчальної практики група поділяється на бригади у кількості 7-12 осіб. Кожне пропущене заняття здобувачі відпрацьовують у час, вільний від занять на базах практики.

2.4. Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

2.5. Виробнича практика проводиться після вивчення освітніх компонент, які забезпечують фахові компетенції та допомагають здобувачам

освіти закріпити професійні навички та уміння зі спеціальності в умовах закладів охорони здоров'я, з якими Фаховий коледж укладає відповідні угоди.

2.6. Переддипломна практика є заключною ланкою практичного навчання, яка проводиться на випускному курсі, після опанування здобувачами освіти теоретичних знань, успішного складання іспитів та заліків за навчальним планом. На переддипломній практиці здобувачі освіти узагальнюють і вдосконалюють свої знання, практичні вміння та навички; набувають практичний досвід і адаптуються до самостійної професійної діяльності.

Переддипломна практика проводиться на базах практики відповідно угод. До переддипломної практики допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали вимоги навчального плану. Здобувачі освіти, які не виконали програму переддипломної практики, не допускаються до складання державних іспитів. Таким студентам видається академічна довідка про закінчення теоретичного курсу навчання. Вони можуть бути направлені на переддипломну практику повторно.

2.7. Зміст практик визначається програмами практик, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу.

Програма практики містить:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

Інші вимоги до програми практики, її структури та змісту визначаються Положенням про організацію освітнього процесу.

ІІІ. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Навчальна практика проводиться відповідно до Положення про дистанційне навчання.

3.2. Фаховий коледж завчасно укладає договори на проведення виробничої та переддипломної практики з базами практики за визначеною формою.

3.3. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

3.4. Здобувачі освіти за місцем свого перебування можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання з наступним укладанням договору між Фаховим коледжем і базою практики.

3.5. Вибір бази практики за межами території України здійснюється за згодою директора Фахового коледжу, крім випадків, коли це передбачено в договорі (контракті), що укладається між закладом фахової передвищої освіти та фізичною або юридичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

Не може бути базою практики підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

4.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти забезпечує директор Фахового коледжу (окрім випадків, зазначених у пункті 4.15 цього Положення).

4.2. Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у Фаховому коледжі здійснює заступник директора з навчальної роботи та завідувач практики.

4.3. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує завідувач практики.

4.4. Перед початком кожної практики директор Фахового коледжу наказом про її проведення затверджує список здобувачів фахової передвищої освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики.

4.5. Керівник практики від коледжу (завідувач практики):

- своєчасно укладає угоди з закладами охорони здоров'я, базами практики;
- контролює готовність баз практики та проводить при необхідності до прибуття здобувачів-практикантів підготовчі заходи;
- призначає методичних керівників виробничої та переддипломної практик, досвідчених викладачів циклових комісій практично-орієнтованих освітніх компонент;
- контролює забезпечення нормальних умов праці здобувачів освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- здійснює контроль за розробкою та оновленням програм практики;
- здійснює контроль за організацією та проведенням практики, виконанням програми практики, своєчасним складанням заліків і звітної документації за підсумками практики;
- приймає заліки з практики.

4.6. Методичний керівник практики:

- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання необхідних документів (направлення, програми, щоденники, методичні рекомендації тощо);
- повідомляє здобувачів про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту, подання завіреного та правильно заповненого щоденника, виконання самостійної роботи та індивідуального завдання;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- може подавати завідувачу практики письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів освіти.

4.7. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

4.8. Заклади охорони здоров'я, підприємства, установи, організації, які використовуються як бази практики, повинні відповідати таким вимогам:

- у своєму складі мають структури, що відповідають спеціальностям, за якими здійснюється підготовка фахівців коледжем;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою здобувачів освіти;
- можливість надання їм на час практики робочих місць;
- можливість надання здобувачам права користування лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

4.9. Загальне керівництво практикою здобувачів на базах практики здійснюється керівником (заступником керівника) закладу охорони здоров'я (установи, організації), який призначає наказом керівника закладу безпосередніх керівників практики здобувачів освіти від закладу охорони здоров'я (організації, установи, тощо) з числа штатних кваліфікованих спеціалістів (заступників керівника, старших медичних сестер, старших лаборантів, тощо).

4.10. База практики зобов'язується:

- прийняти на практику здобувачів згідно з графіком проведення практики;
- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;
- створити необхідні та безпечні умови для проходження практики, не допускати залучення здобувачів до робіт, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки: ввідний та на робочому місці, у разі потреби навчати практикантів безпечним методам праці, запобіжним засобам за нормами, встановленими для штатних працівників;
- надати здобувачам і методичним керівникам практики від коледжу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

- забезпечити облік виходів на роботу здобувачів-практикантів, про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Коледж;
- після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача, в котрій відобразити особливості проходження практики та підготовленого ним звіту.

4.11. Безпосередні керівники практики відповідають за проведення практики та забезпечують:

- розподіл здобувачів освіти на місця проходження практики за графіком;
- організацію проведення інструктажу з техніки безпеки у закладі та безпосередньо на робочому місці;
- здійснення постійного контролю за відвідуванням та роботою здобувачів освіти, виконання ними програми практики, якісне та своєчасне ведення ними медичної документації;
- щоденне оцінювання якості роботи здобувачів, складання виробничих характеристик з відображенням у них виконання вимог програми практики, якості засвоєння професійних знань та умінь, ставлення до роботи, організаційних здібностей, участі в освоєнні нової техніки та технологій, що використовуються у лікувально-діагностичному процесі.

4.12. Здобувачі освіти при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від методичного керівника практики направлення, методичні матеріали (програму, щоденник) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- повністю виконати завдання, передбачені програмою практики;
- виконувати діючі в закладі охорони здоров'я правила внутрішнього трудового розпорядку;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні зі штатними працівниками;
- якісно вести записи в щоденнику практики;
- подати керівнику практики акуратно оформлений щоденник практики з відміткою про виконання відповідних завдань, передбачених програмою;

- своєчасно скласти залік з практики.

4.13. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на бригади з урахуванням [Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти](#), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 18 червня 2021 року № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2021 року за № 1092/36714 (далі - Норм часу).

4.14. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики визначається навчальним планом та розкладом.

Тривалість робочого часу здобувача фахової передвищої освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача фахової передвищої освіти відповідно до законодавства.

Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти та керівники практики від закладу освіти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики.

4.15. Організація практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами договору або, у разі його відсутності забезпечується підприємством, установою, організацією (базою виробничої практики).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.1. Після закінчення кожної практики здобувачі фахової передвищої освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

5.2. Обов'язковою формою звітності здобувача фахової передвищої освіти за результатами виробничої та переддипломної практики є звіт з практики.

5.3. Після закінчення проходження практики здобувачами освіти складається диференційований залік, який проводиться згідно графіку по завершенню терміну практики.

5.4. Підведення підсумків практики здійснюється при наявності оформлених звітних документів, передбачених програмою практики, і виробничої характеристики діяльності здобувачів освіти під час практики, підписаної безпосереднім від бази практики і методичним керівником.

5.4. Форма звітності здобувача освіти за практику – це щоденник практики оформлений належним чином, який містить робочі записи виконання завдань програми практики, характеристики їх діяльності за період практики.

5.5. Щоденник подається здобувачем на рецензування методичному керівнику практики.

5.6. Висновок методичного керівника практики має відображати рівень засвоєних здобувачем практичних навичок та вміння застосовувати їх на практиці, відомості про виконання ним програми практики, правильності оформлення звітної документації, висновки і пропозиції щодо оцінки практики.

5.7. Здобувач освіти, який з поважної причини не виконав програму практики повністю або виконав її частково, за наказом директора Фахового коледжу проходить практику в інший термін за індивідуальним графіком.

5.8. Здобувачу, який не пройшов виробничу практику без поважної причини, а також, який на заліку отримав негативну оцінку, надається можливість повторного проходження практики в канікулярний період або протягом першого семестру нового навчального року за індивідуальним графіком.

5.9. Здобувач, який повторно отримав негативну оцінку за практику на захисті практики, відраховується з Фахового коледжу.

5.10. Здобувач, який не виконав програму переддипломної практики або не з'явився на захист практики, не допускається до складання державних іспитів та відраховується з закладу освіти за невиконання навчального плану. Фаховий коледж може дозволити здобувачу освіти повторно пройти практику через рік. За цей період здобувач освіти повинен надати коледжу позитивну характеристику з місця роботи за фахом.

5.11. Оцінку за захист практики вносять у екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача та враховується у загальному рейтингу успішності здобувачів.

5.12. Підсумки проходження практики здобувачами освіти аналізують та обговорюють на засіданнях циклових комісій, а загальні підсумки - на засіданнях педагогічної ради Фахового коледжу.

VI. МАТЕРІАЛЬНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

6.1. У разі неможливості при проведенні практики дотримуватися вимог Норм часу щодо чисельності здобувачів у групах (підгрупах) практики, а також інші організаційні питання практики, встановлюються самостійно Фаховим коледжем відповідно до навчальних планів.

6.2. Джерело фінансування практик здобувачів освіти Коледжу - за рахунок видатків регіонального бюджету.

6.3. Робочий час методичного керівника практики від Фахового коледжу враховується як педагогічне навантаження, що заплановане йому на керівництво практикою на навчальний рік.

6.4. Здобувачі фахової передвищої освіти проходять практику на безоплатній основі, на час практики за ними зберігається право на академічні та соціальні стипендії.

Заступник директора
з навчальної роботи

Оксана ШИХОВСЬКА